

Sagn

Sagn er gamle fortællinger, der er blevet fortalt fra mund til mund på samme måde som folkeeventyr. I et sagn hører vi ofte om den tid og det sted, hvor handlingen foregår. Vi hører om mennesker, som virkelig har levet. Et sagn prøver tit at forklare noget om naturen, fx hvordan en kæmpe sten er kommet til at ligge der, hvor den ligger. I sagn hører vi ofte om fantasifigurer, fx trolde, nisser og drager. Fortælleren vil gerne have os til at tro, at historien er sand.

Legende

Legender er blevet til for længe siden. De er blevet fortalt videre, og på den måde er de blevet kendt i store dele af verden. Legender kan handle om noget, som virkelig er sket, og om mennesker, der virkelig har levet. Men ofte er indholdet i legenden opdigtet. Legender er religiøse fortællinger, og de handler ofte om

- hvordan Gud har grebet ind i naturen
- hellige kvinder og mænd
- hvordan Gud har hjulpet mennesket til at sejre over det onde.

Myte

Myter er gamle fortællinger, der er blevet fortalt fra mund til mund og på den måde er blevet kendt i mange lande. Myter prøver at forklare, hvordan verden og menneskene er blevet skabt. Myter forklarer naturens kræfter. Myter fortæller om gudernes liv.

Nyere eventyr

Nyere eventyr har en forfatter. Forfatteren bruger i sin historie mange eventyrregler og digter en historie fuld af fantasi, hvor alt kan ske.

Fagtekst

Fagtekster handler om bestemte emner eller fag. Man kalder også fagteksterne for faglitteratur.

Faglitteratur beskæftiger sig med noget, man kan kende i virkeligheden. Man kan få ny viden ved at læse faglitteratur, fx om dyr, lande og teknik.

Når vi læser faglitteratur, regner vi med, at det, vi læser, passer med virkeligheden. Det er ikke fantasihistorier.

Eventyr

Eventyr er fantasifulde historier, der er blevet fortalt fra mund til mund. Når vi ikke kender forfatteren, kalder vi det folkeeventyr. Det har ikke været så svært at huske dem, fordi:

- eventyret begynder med "Der var engang"
- i eventyret møder vi ofte helte og overnaturlige væsener, fx trolde, feer og drager
- tallet 3 er ofte brugt, fx tre brødre, tingene sker tre gange
- der er mange modsætninger, fx god/ond, rig/fattig, ung/gammel
- eventyret har en lykkelig slutning.

Drager

Læringsmål

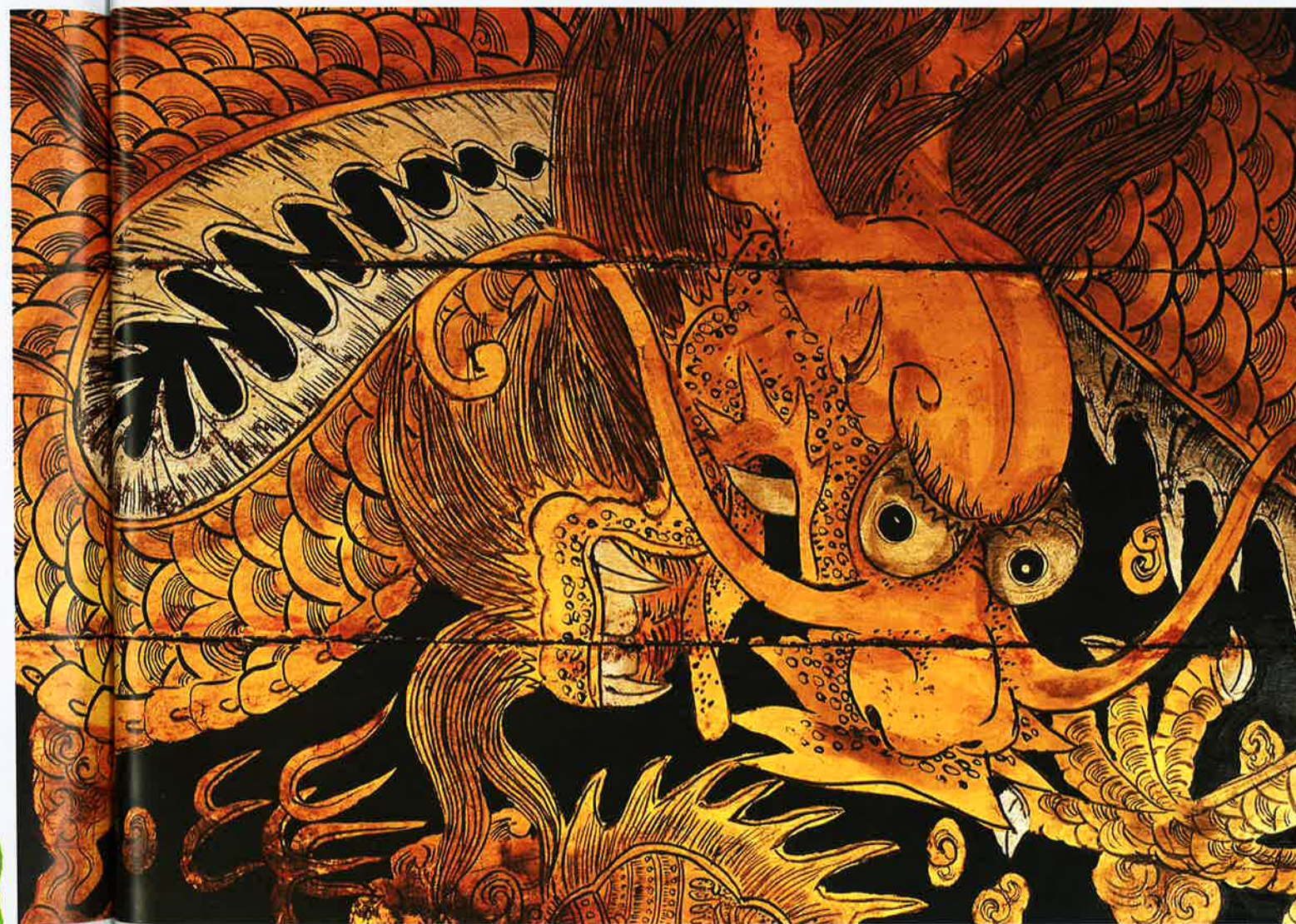
I skal:

- kunne finde tidsmarkører i en tekst
- kunne bruge tidsmarkører i jeres egne tekster
- kunne fortælle, hvad der kendetegner en fagtekst
- kunne vurdere, hvilken genre en tekst tilhører
- kunne skrive et resume

I kapitlet skal I:

- lære om dragen som sagn- og fantasifigur
- læse tekster om drager i forskellige genrer
- tale om kampen mellem det gode og det onde
- bruge tankekort til at få styr på tanker
- digte med på historier
- lære at lave et Venn-diagram
- blive opmærksomme på, hvordan tiden går i en tekst

Til sidst skal I evaluere og blive klogere på, hvad I har lært.

1 Værd at vide – inden I skal læse om drager

I dette kapitel skal I læse tekster om emnet drager i forskellige genrer. På side 190-191 kan I læse og lære om genrerne. Slå op på siderne, og se, om I kender nogle af genrerne i forvejen.

Læs Louis Jensens digt overfor.

Hvad overraskede jer ved dragen i den lille tekst? Tal sammen i

KLASSEN.

Louis Jensen driller os lidt, når han skriver sine korte tekster. Han kan godt finde på at blande flere genrer sammen.

Tal sammen om, hvilken genre I mener, denne tekst tilhører.

En et hundrede og elvte gang var der en venlig drage, der kun spyede ild, hvis der kom nogen forbi, som manglede en tændstik for at få ild på cigaren. Ellers lå den hele dagen og sov i sin drageseng og drømte om prinsesser, som den gerne ville redde, fordi den havde læst, at de havde sådan et fint, gult hår. Men det kunne den jo ikke; det var ridderen, der skulle befri prinsesserne. Alligevel pakkede den en morgen alle sine ting og rejste ud i den vide verden for at finde en prinsesse med gult hår og blå øjne, som den kunne frelse.

Louis Jensen

2 Hvad ved I om drager?

Arbejd i **GRUPPER** på denne måde:

1. Hver gruppe stiller sig på række foran et stort stykke papir.
2. Den første i rækken skriver et ord eller en sætning om drager.
3. Den næste får tussen og skriver også et ord eller en sætning.
4. Fortsæt med at skrive, indtil I ikke ved mere om drager.

I kan skrive videre på disse sætninger eller selv finde på.

Jeg ved ...

Når jeg hører ordet drage, tænker jeg ...

Jeg tror ...

Drager ...

Hvad ved I tilsammen om drager?

Gå rundt i **KLASSEN** og læs hinandens papirer.

3 Værd at vide – inden I læser

Den næste historie om den modige ridders kamp mod dragen er kendt i store dele af verden. I nogle historier kaldes ridderen Sankt Georg, og i andre hedder han Sankt Jørgen. Men det er den samme historie, der fortælles, nemlig kampen mellem det gode og det onde. Denne udgave foregår i det gamle Rom.

Sankt Georg og dragen

Fra Rom herskede kejser Diocletian over et rige af mange lande og folkeslag. Han var mægtigere end alle andre herskere, og ilde gik det dem, som vovede at sige ham imod. Kejseren for hårdt frem i alle dele af sit rige. Værst gik det ud over de kristne. Kirker blev lukket, de hellige skrifter blev brændt, og mange mennesker måtte lide døden for deres tro.

Georg hed en kristen soldat, der tjente i kejserens hær. Han var kendt viden om for sit mod og sin tapperhed.

Så skete det en dag, at Georg kom til et sted, hvor folk var hårdt plaget af en drage. Alle træer og buske, som dragen pustede på, visnede straks, og hver dag måtte folk ofre to får til dragen, som slugte dem med hud og hår.

Der var mange, som havde prøvet at dræbe uhyret, men lige galt gik det hver gang, ingen slap fra det med livet i behold.

Til slut var kongen i landet så fortvivlet, at han gav ordre til at ofre mennesker til dragen for at formilde den. Da han ville være så retfærdig som muligt, bestemte han, at de skulle trække lod om, hvem de skulle ofre. Stor var nøden før, men værre blev det nu. For ingen kunne føle sig tryk, hverken ung eller gammel, hverken fattig eller rig.

Så en dag faldt loddet på kongens eneste datter. Det havde kongen ikke regnet med. I sin nød lokkede han folk med både sølv og guld. Ja, han ville give det halve kongerige og prinsessen til den, som ville dræbe dragen. Men efter det, der var sket, var der ikke længere nogen, der turde så meget som se på dragen. Nu måtte kongen tage sine egne ord alvorligt, sagde folk. Det var

Efter sin død er Georg blevet udråbt til helgen af den katolske kirke. Derfor bliver han kaldt Sankt Georg. Han er blevet skytshelgen for mange lande og riger, og i middelalderen var han riddersnes skytshelgen.

Pedro Nisart:
St. George and
the Dragon, 15.
århundrede

hårdt at ofre sit kære barn, det ville ingen nægte. Men det var lige så slemt for dem som for ham, mente de.

Kongen erkendte, at folk havde ret. Fortvivlet lod han sin datter klæde sig i sit smukkeste brudeskrud, og grædende måtte hun gå alene det sidste stykke vej til dragens hule. Da mødte hun Georg, kejserens tapre kriger. I fuld rustning kom han imod hende på sin hvide hest.

Du må være kongens datter, siden du er så smukt klædt, sagde han. – Men hvorfor græder du?

Hun fortalte ham alt, hvad der var sket, og bad ham inderligt om hjælp.

– Vær ikke bange, sagde Georg, – jeg vil kæmpe mod dragen, og i Guds navn skal jeg sejre over den.

Aldrig så snart havde han sagt det, før de hørte dragen nærme sig, fnysende og prustende. Lige så snart den fik øje på dem, lyndede øjnene af had. Den udspyede ild og røg, og giftig damp hvislede ud af dens næsebor. Skyer af støv blev hvirvlet op, hver gang den slog halen mod jorden.

Vild af raseri sprang dragen mod Georg. Med kløer og tænder så hvasse som sværd kastede den sig over rytteren og hans hest for at vælte dem. Men Georg vidste, hvad uhyret ville. Han drejede hesten til side, og dragen tumlede mod jorden bag ham. Idet den for forbi, mærkede han, at en af vingspidserne skrabede mod rustningen, som jern mod jern.

Dragen vendte sig brat, klar til et nyt angreb. Men nu hævede Georg sin lanse. Med den havde han taget mangan en farlig modstander af dage.

I samme øjeblik, dragen gjorde et eneste spring, sporede Georg hesten og holdt det lange våben foran sig i et fast greb. Uhyret brølede og fnyste, da det blev gennemboret af lansen. Som en såret løve snappede den efter modstanderen. Men nu svingede krigeren sværdet over dragens hoved for at vise sin magt. Han havde sejret. I dragens hadefulde øjne var der kun frygt at se. Som en tæmmet hund lå den der, såret og ydmyget. En ond magt var brudt. Nu kunne folk glæde sig igen, mennesker og dyr kunne få lov at leve i tryghed, og planterne kunne spire og gro.

Georg så truende på dragen, men han ville ikke dræbe den

Paolo Uccello:
St. George and the
Dragon, ca. 1439-40

endnu. Han fik et langt bælte af prinsessen. Hun takkede både Gud og sin befrier og sagde til Georg:

– Nu er dragen din lænkehund. Bind dette bælte om halsen på den og før den bundet og besejret frem foran min far, kongen. Han vil belønne dig rigeligt.

Georg gjorde, som prinsessen havde sagt. Men da kongen ville give ham det halve kongerige og sin datter sagde Georg nej. Så stor belønning og ære var han ikke værd, mente han. Men han havde et stort ønske, og det håbede han virkelig, at kongen ville opfylde. Georg sagde til kongen:

Wassily Kandinsky:
St. George, 1914-15

– Jeg ønsker, at du og dit folk vil blive kristne. Hjælp alle fattige og styr landet med mildhed og godhed, som Herren Kristus selv har sagt, for Han er mægtigere end den onde hersker i Rom.

Dette gav kongen sit løfte på, og Georg dræbte dragen.

Så gik der et stykke tid, og i Rom hørte kejseren om det, der var sket, og hvad Georg havde sagt. Det blev for meget for kejseren. Sådan en frækhed og ulydighed ville han ikke tåle fra sine tjenere. Den kristne soldat Georg blev idømt dødsstraf. Den 23. april i år 303 blev han pint ihjel af kejserens mænd.

4 Hvad tænker I?

Vælg et afsnit i historien, som **DU** vil læse op for gruppen.

Du kan fx vælge

- et spændende sted
- et uhyggeligt sted
- et sted, du har lagt særligt mærke til
- et sted, der lyder godt.

Læs op i **GRUPPEN**, og begrund jeres valg.

5 Bliv sprogklog – lær ord og vendinger

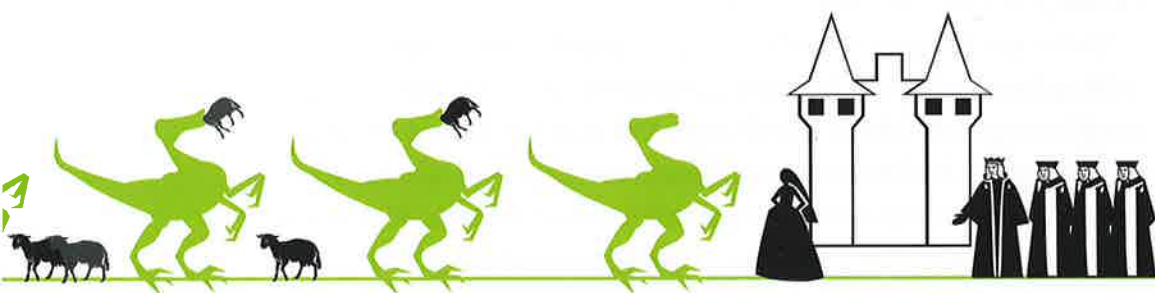
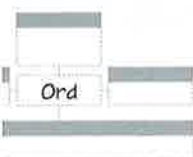
Gå sammen **TO OG TO**, og udfyld lær nye ord-skemaet.

Ord	Jeg tror, det betyder	Det betyder
Ilde		
Tapperhed		
...		

Skriv selv flere ord ind i lær nye ord-skemaet.

Vælg to ord eller vendinger, og sæt dem ind i ordskemaet i trænings-hæftet.

Husk at bruge ordene, næste gang du skriver en tekst.

6 Få styr på handlingen

Få overblik

Vi kan let få overblik over handlingen i en historie ved at svare på spørgsmålene: *hvem* – *hvad* – *hvornår* – *hvor*.

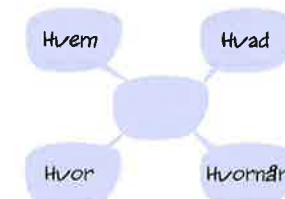
Gå sammen **TO OG TO**, og lav et *hvem hvad hvor*-tankekort.

Hvem er med i historien?

Hvor foregår historien?

Hvornår foregår historien?

Hvad er problemet?

7 Tiden går

Som I ved, har en historie en begyndelse, en handling og en slutning.

Fra historiens begyndelse og til dens slutning er tiden gået. Nogle gange ved vi, hvor lang tid der er gået, men som regel ved vi ikke helt, hvor lang tid historien strækker sig over.

For at vise, at tiden går, bruger man nogle særlige ord, *tidsmarkører*.

Det er fx ord som *og så*, *lidt efter*, *senere* osv.

Gå sammen **TO OG TO**, og vær læsedetektiver. Gå på jagt i teksten efter *tidsmarkører*. I finder dem ofte i begyndelsen af et nyt afsnit. Noter i jeres træningshæfte alle de *tidsmarkører*, I finder.

Sammenlign det, I har skrevet i **GRUPPEN**, og tilføj nye ord.

Lav til sidst **KLASSENS** liste over *tidsmarkører*. Hæng den et synligt sted i klassen, så I altid kan få ideer til *tidsmarkører* i jeres egne tekster.

8 Handlingslinje og resume

Gå sammen **TO OG TO**, og bliv enige om de vigtigste steder i historien. Sæt dem på en *handlingslinje* – skriv også forskellige tidsmarkører på handlingslinjen i træningshæftet.

Brug jeres handlingslinje, og lav en *spændingskurve*. En spændingskurve viser fortællingens højdepunkter. Se på handlingslinjen og spændingskurven, og fortæl meget kort handlingen i *Sankt Georg og dragen* for hinanden. Når man med egne ord og meget kort fortæller de vigtigste ting i en historie, har man lavet et *resume*.

tid

9 Lær personerne at kende – den varme stol

Hvad kunne I tænke jer at vide om personerne?

- Hvad tænkte de?
- Hvad følte de?
- Hvordan så dragen ud?

Gå sammen **TO OG TO**, og lav mindst tre spørgsmål til Georg og prinsessen.

Lad en i klassen være Georg og en anden prinsessen.

Resten af **KLASSEN** vil gerne vide, hvad der egentlig skete, da de to personer mødte dragen.

10 Tæt på dragen – en beskrivelse

Når vi har læst *Sankt Georg og dragen*, har vi et indtryk af dragen. Men hvilke ord har egentlig været med til at give os dette indtryk?

Vær igen læsedetektiver, og find ord og sætninger, der beskriver dragen. Skriv ordene på et stykke A3-papir. Gør sådan:

Arbejd i **GRUPPER**, og læs på skift et afsnit. Skriv på skift ord og sætninger om dragen på det fælles papir.

Hæng listerne med ord op i **KLASSEN**, og sammenlign jeres iagttagelser. Tal om, hvilken ordklasse de fleste ord tilhører.

11 Skriv løs

Forestil **DIG**, at du har haft en drøm, hvor du har mødt en forfærdelig drage. Du kan begynde sådan:

*I nat drømte jeg noget forfærdeligt. Det var som et mareridt.
Solen var lige ved at gå ned, og jeg ...*

Eller du kan begynde din historie med mødet med dragen, fx:

Jeg stod helt stille. Skrækslagen. Jeg hørte fnysen og prusten ...

Du kan bruge gruppens beskrivelse af dragen i din historie, og du skal huske at bruge forskellige tidsmarkører. Tænk også over, hvordan du kan skabe spænding i din historie.

Skriv løs i 15 minutter. Læs jeres historier for hinanden i **KLASSEN**.

Giv hinanden respons, og læg især mærke til, om I har:

- forskellige tidsmarkører
- gode beskrivelser af dragen
- fået gjort historien spændende.

Brug de ideer, I fik, da I hørte de andres historier, og skriv **HVER ISÆR** jeres historie færdig.

12 Lær om genrer

Læs sammen i **KLASSEN** om genrerne på side 190-191. Find ud af, hvilken genre *Sankt Georg og dragen* tilhører. Læs hver sætning i forklaringerne grundigt, og se, om den passer på historien.

13 Lyst til mere?

Tegn drager. I kan lave en konkurrence om, hvem der kan tegne den bedste drage.

14 Fik I talt om

- kampen mellem det gode og det onde?
- andre eksempler på tekster, hvor det gode og det onde kæmper mod hinanden?
- forskelle og ligheder mellem billederne til *Sankt Georg og dragen*?
- om det er retfærdigt at trække lod om, hvem der skal møde dragen?

Dragen, der vogtede guld

Fortalt af Knud Hermansen

Tæt ved Hjørring ligger nogle store bakker, som hedder *Il-hjerger*. Den højeste af dem hedder *Stuehøj* eller *Stovhøj*, og nede i den boede i gamle dage en drage, som rugede over en stor skat.

Alle folk på egnen vidste besked om dragen og skatten, og der var mange, som nok havde lyst til at få fat i den skat. Men de turde ikke, for dragen var stor og farlig at komme i nærheden af.

Det var især de unge karle, som tit snakkede om at hente skatten op af jorden. Og en af dem fik en dag at høre, hvordan man skulle bære sig ad, hvis det skulle lykkes.

Det var en gammel kone, som fortalte ham det:

„Jeg ved det fra min mormor,“ sagde hun, „og hun hørte det igen af sin mormor. For skatten har været der så længe, nogen kan huske. Hvis man vil grave efter den, så skal det ske om natten mellem en torsdag og en fredag. På det tidspunkt har dragen ingen magt og kan ingenting gøre. Og så skal man huske én ting: man må ikke sige et ord, mens man er i nærheden af højen. Gør man det, så forsvinder skatten igen.“

Karlen takkede for de gode råd og snakkede senere med sine kammerater om sagen. Og det blev til, at der næste torsdag aften gik 12 mand ud til højen, forsynet med hakker og spader, for at grave efter skatten.

Ved midnatstid tog de fat, og de huskede godt på ikke at sige et ord imens. De gravede et dybt hul ned i højen, men da nogle timer var gået, havde de endnu ikke fundet noget. Himlen be-

gyndte at blive lys. Det ville snart blive morgen, og de måtte skynde sig at forlade højen, inden dragen fik sin magt tilbage.

I en hel uge måtte karlene nu vente, men da det omsider blev torsdag aften, gik de igen ud til højen, og ved midnatstid begyndte de at grave, stadig uden at nogen af dem sagde et ord.

Heller ikke denne gang lykkedes det at komme ned til skatten. De måtte forlade højen, da natten var ved at være forbi, og igen måtte de vente en hel uge, før de kunne grave videre.

Men endelig den tredje torsdag nat, mens de i tavshed gravede og gravede, stødte en af spaderne mod noget hårdt. De gravede hurtigt videre og fandt en stor kiste af kobber. Og da de lettede på låget, så de, at den var fyldt med guld og sølv.

Det var lige sådan en skat, de havde håbet at finde.

Men der var ingen tid at spille, hvis de skulle nå at få kisten op, før det blev lyst. Karlene tog fat i nogle kraftige jernringe, der sad på siderne af kisten, og begyndte at hale og slæbe den op af hullet.

Det var et forfærdeligt slid, for kisten var umådelig tung, og det tog meget længere tid, end de havde regnet med.

Endelig fik de den da op til kanten af det store hul. Men da var de også så trætte, at de måtte hvile sig et øjeblik. De holdt godt fast i jernringene, men en af karlene glemte, hvad konen havde sagt, og han mumlede halvhøjt:

„Så, nu har vi den endelig!“

I samme øjeblik blev kisten revet ud af hænderne på dem og styrtede tilbage i hullet. Karlene kunne høre, hvordan den rullede længere og længere ned, til den var helt forsvundet.

Det eneste, de havde tilbage, var den jernring, som den stærkeste af karlene havde holdt fast i. Den havde han ikke sluppet, da kisten rev sig løs. Og det var alt, hvad de fik af den skat.

Et øjeblik efter stod solen op, og i samme nu kom dragen flyvende op af hullet. Den spruttede af raseri og spyttede ild og gift ud til alle sider, og imens skreg den:

„Må a int,
i Stovhøj bliv',
så ska I aller op af
søen mig driv'.“*

Og dermed fløj den hen til Sørup sø, som lå tæt derved, og styrtede sig ned i vandet, så det skummede og sydede, som når gloende jern kommer i vand.

Fra den tid var både dragen og skatten forsvundet, og ingen kunne mere få fat i det kostbare guld.

Men jernringen blev sat på den indvendige side af kirkedøren på Katrine kirke i Hjørring, og der sidder den vistnok den dag i dag.

*Må jeg ikke i Stuehøj blive,
så skal I aldrig op af søen mig drive.

Egill Jacobsen:
Orange Maske, 1949

15 Få styr på handlingen

Resume

Læs historien højt for hinanden i **GRUPPEN**. I skal skiftes til at læse.

Gør sådan:

1. Læs begyndelsen.
Hvad er det vigtigste? Skriv tre linjer om det i jeres træningshæfte.
2. Læs handlingen.
Hvad er det vigtigste? Skriv seks linjer om det.
3. Læs slutningen. Skriv to linjer, som fortæller, hvordan historien ender.
4. Når I skriver alle sætninger sammen, har I skrevet et resume.

Fremlæg jeres resume for **KLASSEN**.

16 Tidsmarkører

Gå sammen **TO OG TO**, og vær læsedetektiver. Gå på jagt efter ord, der fortæller, hvordan tiden går, og skriv dem i træningshæftet. Skriv nye ord på **KLASSENS** fælles liste med tidsmarkører.

17 Hvad tror I?

Historien er en gammel historie, og den handler om en drage og en skat. Men hvorfor mon man har fortalt historien? Hvad skal den fortælle? Hvad skal den forklare?

Diskuter i **GRUPPEN**, og fremlæg jeres mening for resten af **KLASSEN**.

18 Lær om genrer

Læs sammen i **GRUPPEN** om genrerne på side 190-191. Find ud af, hvilken genre historien tilhører. Fremlæg i **KLASSEN** for de andre grupper. Er I enige?

ætsende væske ... giftig damp ... ødelægge ... dræbe ... hader det gode ...

Man finder drager både i billedkunst og litteratur. I legender og sagn er drager ofte beskrevet som kæmpestore slanger med vinger. De har fødder med kløer og et grusomt hoved, som spyr ild, ætsende væske og giftig damp. Dragerne er onde og farlige og hader alt det gode. De vil ødelægge og dræbe. De gemmer ofte en skat dybt inde i deres hule.

19 Værd at tænke over – inden I læser

Se på titlen og på billederne til den næste historie.
Hvad tror I, historien handler om?
Hvorfor mon historien hedder *Sankt Rosa*?

Sankt Rosa

Jørn Birkeholm

Nede sydpå ligger der en lille by, der hedder Nordby, og det er jo noget underligt noget. Når en by hedder Nordby, bør den vel egentlig ligge oppe nordpå. Men det forholder sig nu rigtigt nok, for syd for Nordby ligger der en anden lille by, og den hedder Sønderby. På den måde kommer Nordby til at ligge nord for Sønderby, og så passer navnet godt nok.

Nu er det jo sådan med de fleste eventyr, at de foregik for mange, mange år siden. Sådan er det slet ikke med denne historie. Den er oven i købet ægte, og den foregik i Nordby engang i sidste uge.

De, der har gemt aviserne, kan måske finde dem frem og læse, hvad der blev skrevet om Nordby, og hvis man allerede har set, hvad der skete i fjernsynet, er der ingen grund til at læse videre. Så ved man det meste i forvejen. Men ikke det hele.

Det var en af de dage, hvor solen skinnede fra morgen til aften, og skomagerens lange underbukser nåede at blive helt tørre på tøjsnoren mellem de to pæretræer. Han kunne endda have taget dem på ved middagstid, hvis han havde haft lyst.

Egentlig burde der have været tordenvejr med lyn og brand, og var det hele sket i gamle dage, ville himlen have revnet og jorden slået buler.

Men det var fredeligt. Ude på havet sejlede turisterne rundt på stribe luftmadrasser. De var så langt ude, at de næsten ikke kunne se ind til land, og derfor gik de glip af en masse af det, der skete.

Kun folkene i selve Nordby fik det meste med foruden et par damer, der var på cykeltur, og som uden at ane uråd var nær ved at blive trådt ihjel.

Rosa og Lille-Bent var de eneste, der kunne snakke med om det hele – ja, Rosa var vel den eneste, når det kommer til stykket.

Det startede nærmest i anden time omme i skolen i Nordby. Var man gået ind i skolestuen, havde man ganske vist hverken mødt børn eller voksne. Skolelæreren var en af dem, der mente, at børnene ville have mere glæde af blå blomster end af svære regnestykker, og derfor sad de alle sammen ude i lærerens have og spiste blomster, så det måtte ende med uorden i børnenes maver. Måske var det blomsterne, der fik Lille-Bent til at stikke af, da det alvorlige skete et par timer senere. Han har i hvert fald bagefter forklaret, at han stak af, fordi han pludselig skulle på WC. Men hvem ved, om det passer?

Lille-Bent sad sammen med Rosa og forærede hende alle sine største og mest modne blomster. Han gjorde det af et godt hjerte, for han elskede Rosa, og det var let at se, at Rosa også elskede ham. Hver gang, hun fik en stor, blådugget blomme, sagde hun, at det var alt for meget, og så spiste hun den ene halvdel af blommen og gav Lille-Bent resten. Så smilede de til hinanden, så godt de kunne for blommesaften, der løb ud, hvis man åbnede munden for meget.

Da der ikke var flere modne blomster på grenene, gav skolelæreren børnene fri. Han havde mange sære ideer, og en af dem var, at børn har mere glæde af at rende rundt og opdage egnen omkring Nordby i det gode vejr end at sidde inde og lære byerne helt ovre i Syd-Amerika. Derfor var der også mange, der mente, at han var en underlig en.

Lille-Bent og Rosa fulgtes ad hjem fra skole, som de plejede at

gøre, og inden de gik hver til sit, gav de hinanden et kys og aftalte at tage på eftermiddagstur sammen ud til bækken, der løber gennem skoven og engen lige uden for Nordby.

– Jeg elsker dig, Rosa, sagde Lille-Bent, inden han gik.

– Tak i lige måde, sagde Rosa og gik ind bag havelågen. Der stod hun og ventede, indtil Lille-Bent var drejet om hjørnet nede ved skomagerens underbukser.

En times tid senere fulgtes de gennem Nordby. De skulle ud til bækken.

Nede ved Brugsen blev de overhalet af skolelæreren på en høj cykel.

- Har I det godt? råbte han. Det var en anden af hans sære ideer. Han ville forfærdelig gerne vide, om der var noget, han kunne hjælpe med, hvis der var et eller andet i vejen.
- Vi har det dejligt begge to! råbte Rosa og gav Lille-Bents hånd et lille klem.
- Bliv ved med det! råbte skolelæreren og ræsede ned ad bakken mod mejeriet.

Det kunne han sagtens sige, men han kunne heller ikke vide noget som helst om det, der ville ske om ikke ret lang tid.

Ude ved bækken var der så hjertens dejligt. Græsset groede så højt, at man kunne have alverden for sig selv, hvis man lagde sig ned.

Højt oppe under den blå himmel svævede de store fugle rundt i store sving uden at bruge vingerne. Lille-Bent pegede op på dem og fulgte dem med pegefingeren.

– De kan sagtens se os, selv om de er så højt oppe, Rosa, sagde han og blinkede mod det skarpe lys.

– Det har de ellers ingen glæde af, sagde Rosa og lukkede øjnene.

– Vi har det dejligt, ikke Rosa? sagde Lille-Bent og bed i den bløde ende af et langt græsstrå.

– Jo-da, mumlede Rosa og blev rød på indersiden af øjenlågene, som vi alle sammen gør, når vi ligger med lukkede øjne i solskinnet.

Og de *havde* det rart.

Lille-Bent var fri for at slå kraftspring eller bande for at gøre sig stor i Rosas øjne, og Rosa behøvede ikke at snakke fint for at gøre indtryk på Lille-Bent. Det kendte de hinanden for godt til. De vidste udmærket, hvem hinanden var.

– Den er til dig, sagde Rosa lidt efter og rakte Lille-Bent en krans af gule blomster. Hun rejste sig på knæ og satte den ned over Lille-Bents hår.

Han sad lidt. Så tog han kransen af.

– Du skal ha' den, sagde han og trykkede den forsigtigt på plads på Rosas hoved. Blomsterne så ud, som om de groede lige ud af hendes hår.

Senere løb de helt ned til bækken, men de blev der ikke så længe, for nu skete det.

– Hvad er det, der gungrer? sagde Lille-Bent og rejste sig for bedre at se sig omkring.

Rosa lavede en lille rynke over næsen og lyttede.

– Det ved jeg ikke, sagde hun. Det er ikke til at se noget her nede fra.

De løb op ad skråningen, og oppe fra toppen kunne de se helt over til den lille skov.

Nede i det høje græs kom et stort dyr luntende. Sådan et havde Rosa og Lille-Bent aldrig set før.

Dyret var meget langt og lignede nærmest en stor spegepølse, der blev tyndere og tyndere ud imod enderne. I den ene ende sad der et lille hoved, og i den anden ende sad halen. Midt på var dyret temmelig tykt, og ned over ryggen sad en masse trekantede takker, der fortsatte ud på halespidsen.

DYRET VAR NÆSTEN LIGE SÅ STORT SOM ET HUS!

– Hvad i alverden er det for en starut? sagde Rosa.

– Den ligner lidt en drage! sagde Lille-Bent.

– Sådan nogen findes slet ikke, sagde Rosa.

Dragen var standset op. Den løftede hovedet og snusede og så sig omkring.

– Tror du, den er farlig? spurgte Rosa og skyggede med hånden for solen.

– Man kan aldrig vide, sagde Lille-Bent.

Så prustede dragen pludselig ild ud af næseborene. Græsset nede i engen blev med ét helt gult og vissent, og Lille-Bent og Rosa kunne mærke, hvordan varmen kom bølgende op imod dem.

– Gud fri mig vel! sagde Rosa. – Den har ild i maven!

Pludselig begyndte dragen at lunte op mod dem. Det gik ikke særlig hurtigt, men den kom nærmere og nærmere, og en gang imellem gav den ild fra sig, og det lugtede brændt.

– Vi må hellere stikke af, sagde Lille-Bent.

– Åhr – , sagde Rosa. La' os nu lige se.

Men Lille-Bent var blevet rigtig bange.

Kom, Rosa! skreg han, og selv om han tit sagde, at han elskede Rosa, lod han hende stå alene tilbage og begyndte at løbe ind mod Nordby.

Der er ingen, der ved, hvad dragen tænkte på, da den så Lille-Bent. Man ved ikke, om drager overhovedet *kan* tænke. Man ved bare, at den luntede bagefter Lille-Bent.

Rosa var ikke helt tryk ved det, men hun var ikke så bange som Lille-Bent, og så løb hun bagefter. **Stop og tænk**

Da Rosa senere nåede ind til Nordby, så gaderne ud, som om alle mennesker var taget på skovtur, men da hun drejede omkring

bagerens hjørne, begyndte hun at forstå noget af det hele. Her mødte hun nemlig skomageren. Han havde været ved at tage vasketøj ned, da Lille-Bent kom styrtende med dragen efter sig.

– De er alle sammen oppe ved Lille-Bents hus! Der er også en drage! skreg han. Han var våd i overskægget og ikke nær så solbrændt, som han plejede.

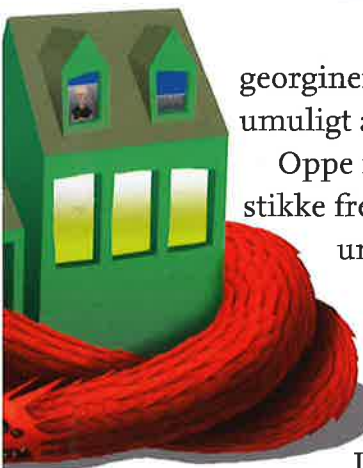
Oppe ved Lille-Bent var det meste af byen forsamlet. Folk løb forskrækkede rundt mellem hinanden, og der var nogle, der græd og råbte.

Frøken Karlsen, der vidste en lille smule af alting, fordi hun passede det lille bibliotek i Nordby, løb rundt og fortalte, at verden var ved at gå under.

Den rare snedker, der var så gammel, at ingen kunne huske hans navn, var vred og skældte ud over, at dragen havde snappet fire af hans bedste liggehøns, og nu blev æggene kolde.

Henne ved Lille-Bents hus lå dragen. Den nåede hele vejen rundt og havde bare lagt sig uden at tage hensyn til roser og

georginer. Den spærrede for både fordør og bagdør, og det var umuligt at komme ind eller ud af huset.

Oppe i et af tagvinduerne kunne man se Lille-Bents hoved stikke frem. Han vinkede og råbte et eller andet, men det var umuligt at høre noget. Der var for langt over til huset, og ingen turde gå for tæt på.

– Hvor er borgmesteren? var der en, der råbte, for Nordby er et af de steder i landet, hvor man mener, at borgmesteren skal klare alting.

Da man endelig fandt ham nede ved bageren, vidste han ikke, hvad man skulle stille op med dragen. Han gik ganske vist meget tæt på den, men dragen løftede bare hovedet og gav lidt ild fra sig. Så havde han fået nok.

Ovre på torvet var lægen ved at binde gazebind omkring to damer inde fra hovedstaden. De var på cykeltur for at se, hvordan folk lever ude på landet, og da Lille-Bent og dragen var kommet løbende, var de væltet af cyklerne og havde slået sig slemt.

Den aften kom Nordby i fjernsynet, og det var aldrig sket før. I hele landet sad folk med fyldte termokander og ventede på TV-avisen. De fik nu aldrig skænket kaffe i kopperne, for det var alt for spændende. Men den gode kaffe stod og holdt sig varm til en anden god gang.

– I landsbyen Nordby blev der i eftermiddags observeret en drage, sagde TV-manden. – Dragen stammer måske fra engene syd for Nordby, og den forfulgte et barn gennem byen!

Så kom Nordbys borgmester frem på skærmen.

– Det er et problem, som vi ser meget alvorligt på, sagde han og trak vejret gennem sin cigar.

Bagefter blev der vist film af det øjeblik, da dragen fnøs ild efter borgmesteren, og da gøs seerne i hele landet og tænkte, at det var godt, at det ikke var sådan, hvor de boede. Men de glemte

det hurtigt igen.

Til sidst så man billeder af dragen, der lå og gassede sig omkring Lille-Bents hus, og man kunne se, hvordan Lille-Bent vinkede gennem vinduet i taget.

Man fik også et glimt af Rosa, men der var ikke mange, der kendte hende endnu, og derfor blev der ikke rigtigt lagt mærke til hende.

Hele natten blev der holdt vagt ved dragen. Selv om det var sommerlyst det meste af tiden, var der stillet stærke lamper op, så man kunne holde øje med alting. Det havde nu ikke været nødvendigt, for dragen fnøs hele tiden ild, så der var lyst som om dagen. En overgang var der ild i en hæk, men brandfolkene fra Nordby fik hurtigt slukket og fik senere en slags medalje, fordi de var så hurtigt på pletten.

Næste dag gik, uden at dragen flyttede særlig meget på sig, og Lille-Bent kunne ikke komme ud til Rosa.

Der kom soldater til byen, men skønt de havde klædt sig ud med blomster og pyntegrønt i hjelmene, opdagede dragen dem med det samme og fnøs ild efter dem. Gemt bag organistens hæk skød de efter dragen med deres geværer, men ingen ved om de ramte. Dragen rystede sig bare lidt, hver gang der lød et knald, men ellers lod den som ingenting.

Den aften drak folk i landet lunken kaffe fra dagen i forvejen, og oplæseren i TV-avisen nøjedes med at fortælle, at dragen i Nordby var vanskelig at tage livet af.

Der var også en samtale med Lille-Bent, for selv om der var langt imellem ham og folkene fra fjernsynet, havde man tingester og apparater, der kunne klare den slags. Dragen, derimod, kunne man ikke gøre noget ved.

Lille-Bent fortalte, at han havde mad nok til et par dage endnu,

men at han savnede en, der hed Rosa. Han sagde også, at Rosa havde råbt til ham, at hun ville gøre alt for at frelse ham fra dragen, fordi hun elskede ham. Men det lød så utydeligt i fjernsynet, og det gik ikke op for ret mange, hvad han mente med det.

Den aften gik Rosa om i skolen for at snakke med skolelæreren. Selv om det er svært at forestille sig, så kunne det jo være, at en skolelærer kunne hitte på råd.

– Kom indenfor, sagde skolelæreren. Har du det godt? Er der noget, jeg kan hjælpe med?

– Jeg vil så gerne hjælpe Lille-Bent ud, for jeg savner ham, sagde Rosa.

– Så må vi se, om vi kan finde noget om drager, sagde skolelæreren og begyndte at lede i sin bogreol. Han havde gennem tiderne samlet sig mange dejlige bøger, så det var svært at hitte rede i dem, men langt om længe fandt han noget.

– Her skal du se, Rosa, sagde han. Her er en bog, der hedder „Bogen om de særeste dyr i Verden“. Måske står der noget om drager.

Skolelæreren var en mand, der gav lige så megen varme fra sig som en gammeldags kakkelovn, og derfor følte Rosa sig meget, meget tryk sammen med ham. I fællesskab bladede de rundt i den tykke bog, og til sidst fandt de det, de ledte efter.

– Der er det, sagde de i munden på hinanden, og skolelæreren læste højt:

– I vore dage ser man ikke mange drager. De fleste er forheksede prinser og lignende, og de kan som regel uskadeliggøres, hvis man kysser dem.

– Hvad betyder uskadeliggøres? spurgte Rosa.

– Det vil sige, at man gør noget ved dem, så de ikke mere er farlige, forklarede skolelæreren, (han havde også den sære idé, at han gerne ville forklare alting, så også børn forstod det).

– Jeg tror, jeg gør det! sagde Rosa pludselig.

– Gør hva’? spurgte skolelæreren.

– Kysser den, sagde Rosa, for så får jeg måske Lille-Bent tilbage.

– Det er svært at sige, sagde skolelæreren, men det er godt at gøre noget for andre mennesker. **Stop og tænk**

Næste aften sad de fleste mennesker foran deres fjernsyn. De havde lavet frisk kaffe, for så glider alting lettere ned.

TV-avisen startede med at vise et billede af Rosa, og sammen med billedet sagde TV-manden:

– Nordby har som bekendt de sidste dage været plaget af en drage, der havde lagt sig omkring et hus, hvorved den holdt et barn indespærret. Adskillige ting har uden held været prøvet, for at Nordby kunne blive denne plage kvit, men hvad gift og skydevåben ikke har kunnet klare, lykkedes i dag til morgen af en pige ved navn Rosa. Vi vil nu lade billederne tale for sig selv.

Fra nu af var der ikke et eneste menneske, der drak kaffe foran fjernsynet. De fleste steder glemte man helt at skrue proppen på termokanderne, og kaffen stod og blev kold, og det var på en måde en skam. Men det var spændende at følge med i det, der skete:

Man så torvet i Nordby.

Langt tilbage i billedet kunne man se huset med Lille-Bent i tagvinduet. Uden om huset lå dragen og pustede ild, og hvis man så godt efter, kunne man få øje på folk, der lå og gemte sig bag hække og stakitter.

Så kom der en pige ind i billedet fra den ene side. Det var Rosa, men det vidste man ikke endnu.

Med faste skridt gik hun helt alene over torvet, hen imod dragen, og til sidst var hun lige så tæt på den, som borgmesteren havde været.

Men Rosa standsede ikke. Hun gik bare videre, og dragen blev urolig. Den rokkede på sig og prustede lidt ild op i luften, men

det var svært at se for dem, der havde sort-hvidt TV.

Da Rosa var tæt på dragen, hørte man ganske tydeligt en dreng råbe:

– Pas på, Rosa! Jeg vil så nødig, at du kommer noget til!

Det var Lille-Bent, og man kunne se hans lyse hår i tagvinduet. Men Rosa gik alligevel videre, indtil hun stod lige foran dragen, og det var modigt gjort af hende.

Det næste gik meget hurtigt, og seerne opfattede det kun, fordi det bagefter blev vist i langsom gengivelse:

ROSA GIK HELT HEN TIL DRAGEN OG KYSSSEDE DEN!!!

– PUT! sagde det, og hvor dragen før havde ligget, sad der en lille frø. 🐸

Den blev ikke siddende ret længe. Med store spring forsvandt den i retning af engene, hvor frøer trives godt, fordi der er så fugtigt.

Og pludselig var torvet fyldt med mennesker. De vrirlede frem alle vegne fra, men selv om der hurtigt blev trængsel, så man, hvordan Lille-Bent kom styrtende ud af fordøren, ud til Rosa. Så kom de begge to på skærmen, så deres hoveder fyldte det meste.

– Var det ikke ækelt, sådan at kysse en drage, Rosa? spurgte TV-manden.

– Det smagte lidt af pebermynte, sagde Rosa og smilede. Det var ikke så slemt.

– Var det ikke forfærdeligt at sidde inde i huset, når du vidste, at der lå en drage udenfor? spurgte TV-manden Lille-Bent.

– Jo – jeg brød mig ikke om det, sagde Lille-Bent.

Så gav Rosa Lille-Bent et knus, og deres øjne var så glade, at glæden smittede af i alle de hjem, hvor man sad og så TV.

Mere var der ikke med i fjernsynet. Man så ikke, at Lille-Bent fulgte Rosa hjem til havelågen, hvor hun ventede og vinkede, til

Lille-Bent drejede om hjørnet ved skomageren.

Dagen efter var alting igen ved det gamle i Nordby, og måske vil Rosa og Lille-Bent blive gift med hinanden og leve lykkeligt til deres dages ende.

Men det vil tiden vise.

20 Hvad synes du?

Skriv videre på de næste sætninger, og giv udtryk for, hvad **DU** mener og tænker om historien. Du skal også prøve at begrunde din mening.

- Jeg synes ...
- Jeg kunne godt lide ... fordi ...
- Jeg kunne ikke lide ...
- Jeg lagde mærke til ...
- Jeg undrede mig over ...
- Det minder mig om ...

Tag en runde i **GRUPPEN**, hvor I læser jeres meninger højt.

Tag derefter en runde i **KLASSEN**, hvor I hver siger én sætning. Har I tænkt de samme tanker?

21 Få styr på handlingen

Arbejd sammen **TO OG TO**, og lav et *hvem hvor hvad-tankekort*.

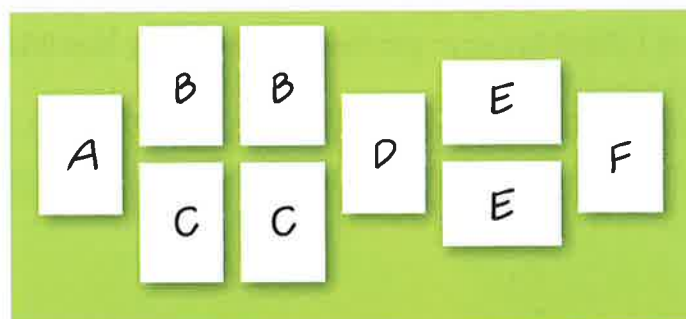
22 Tænk i billeder

Vælg et sted i historien, som **DU** har lyst til at tegne. Lav først en blyantsskitse.

Brug et A4-papir og gode farver til det endelige billede.

Gør dig umage, for dit billede skal bruges i en billedfrise.

Når alle billeder er færdige, skal I lægge dem i en handlingsrækkefølge og hænge dem op på væggen som en billedfrise. På den måde får I også styr på handlingen.

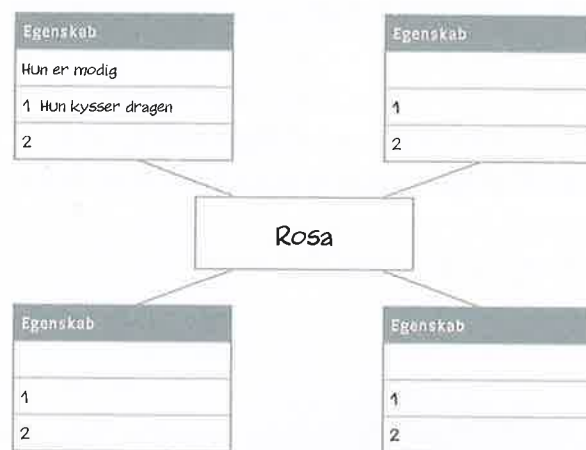
23 Lær personerne at kende – personkarakteristik

Rosa og Lille-Bent er hovedpersonerne i historien.

Hvad kan I sige om Rosa?

Tag en runde i **GRUPPEN**, hvor I hver siger et ord eller en sætning om Rosa. Bliv ved så længe, I kan.

I skal nu sammen lave et *hvem er du-kort* om Rosa. Skriv Rosas vigtigste egenskaber, og begrund egenskaberne med eksempler fra teksten.

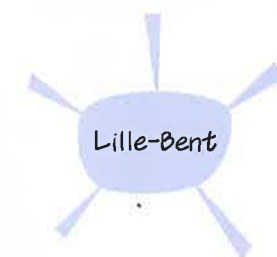

Hvad kan I sige om Lille-Bent?

Tag en runde i **GRUPPEN**, hvor I hver siger et ord eller en sætning om Lille-Bent. Bliv ved så længe, I kan.

I skal nu sammen lave et *persontankekort* om Lille-Bent.

Hæng jeres *hvem er du-kort* om Rosa og jeres *persontankekort* om Lille-Bent op i **KLASSEN**. Gå rundt og se på hinandens forslag. Tilføj nye ord og tanker på jeres kort.

Flere har tegnet
samme sted, kan I
dem, som I ser

24 Digt med på historien

Lev **DIG** ind i rollen, og vælg en af de næste opgaver:

- Forestil dig, at du er Rosa, da hun redder Lille-Bent fra dragen. Hvad skriver du i din dagbog?

Eller

- Forestil dig, at du er Lille-Bent. Hvad skriver du i din dagbog, efter at Rosa har reddet dig?

25 Hvordan forstår vi?

Historien om Rosa og Lille-Bent handler jo om, at Rosa redder Lille-Bent fra dragen ved at gå hen til dragen og give den et kys. Men hvad drejer historien sig egentlig om?

Diskuter i **GRUPPEN**, og fremlæg for **KLASSEN**. Er I enige?

26 Lær af forfatteren

I historien varer det længe, før vi får at vide, hvad der egentlig skete i Nordby. Forfatteren bevarer hemmeligheden, men han gør os nysgerrige undervejs. Han lægger spor ud. Tal **SAMMEN** om hvordan.

27 Lær om genrer

Gå sammen **TO OG TO**, og læs om genrerne på side 190-191. Find ud af, hvilken genre Sankt Rosa tilhører.

Tal sammen i **GRUPPEN**, og bliv enige om et svar. Fremlæg i **KLASSEN** for de andre grupper. Er I enige?

28 Digt selv

Vælg en af de næste opgaver:

- Forestil dig, at du er journalist. Skriv en artikel til avisen om Rosa, dragen og Lille-Bent.
- Forestil dig, at du er journalist. Lav et indslag til en nyhedsudsendelse i tv, hvor du fortæller, hvad der skete i Nordby. Forbered dig godt – skriv stikord på små kort, inden du går på skærmen.
- Skriv videre på Louis Jensens historie om dragen, der drog ud i verden (side 127). Du kan begynde sådan:

En morgen pakkede dragen alle sine ting og rejste ud i verden for at finde en prinsesse med gult hår og blå øjne, som den kunne redde ...

Din lokalavis

NORDBY TIDENDE

DRAGE I NORDBY – TAGER
LOKAL DRENG SOM GIDSEL

Drager

Nogle drager spyr ild

Drager flyver

Findes på landjorden eller flyvende over havet

Tiltrækker kostbarheder

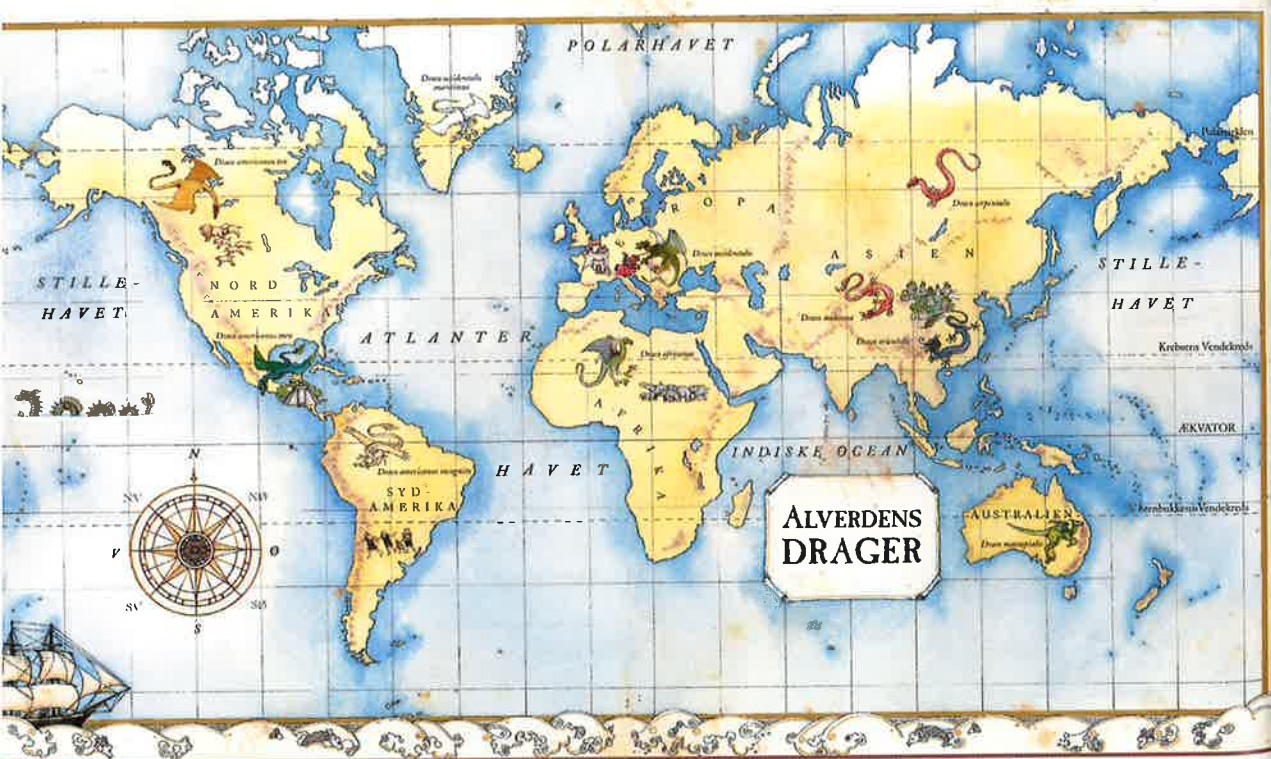
skatte

Dragonologi

Ordet dragonologi betyder læren om drager.

I bogen *Dragonologi – Sesams store bog om drager* kan man læse næsten alt, hvad der er værd at vide om drager. Bogen er skrevet af en forfatter, der påstår, han hedder Dr. Ernest Drakes, så selvom man som læser kan se, at bogen er en fagbog, kan man blive lidt mistænksom, når man ser forfatternavnet.

Dragearter og dragernes udbredelse

I bogen kan man på et gammelt verdenskort se, at drager er udbredt over det meste af verden, og vi kan læse, hvilke arter der findes hvor. Fordi drager kan flyve, har det været nemt for dem at bosætte sig over det meste af verden.

Der findes en masse forskellige dragearter, nogle er typiske i Vesten, andre i Østen, og nogle beskrives bare som helt specielle, fx pungdrager.

Der har været tvivl om, hvorvidt søslanger også var en slags drager, men det ved man nu, at de ikke er. Man kender bl.a. følgende forskelle på drager og søslanger:

Søslanger

Drager

Spyr ikke ild

Nogle drager spyr ild

Kan ikke flyve

Drager flyver

Findes i havet

Findes på landjorden eller flyvende over hav

Tiltrækkes af træske

Tiltrækkes af kostbarheder

Vogter ingen skatte

Samler og vogter skatte

BJERGE

Europæisk drage

Draco occ. magnus

[4 ben, fuldvinget, mørke skæl]

Asiatisk lung

Draco orientalis

[4 ben, ingen vinger, manke]

Tibetansk drage

Draco montana

[4 ben, ingen vinger]

ARKTISKE OMRÅDER

Frostdrage

Draco occ. maritimus

[4 ben, fuldvinget, lyse skæl]

JUNGLE

Mexicansk amphiptere

Draco americanus mex

[6 ben, fjerbærende vinger]

Dragernes naturhistorie

De fleste drager har mange træk tilfælles med krybdyrene, fx at de lægger æg.

Syn

Drager har det skarpeste syn af alle dyr i verden, og i gamle tider blev de ofte jaget og dræbt, fordi man ønskede at lave kikkertlinser af deres øjne.

Føde

En drage spiser ca. hver anden uge. Somme tider, hvis dragen har nedlagt et særligt sejt bytte eller et dyr med en hård, pansret skal, gylper den føden op for at grille måltidet med sin flamme og derved mörne det.

Drager spyr ild

En drages ild kan nå op på 1000 grader. Når drager kan spy ild, skyldes det en særlig udnyttelse af deres gift- og gaskirtler. På samme måde som hos giftslanger kommer giften/gassen ud gennem særlige hule hugtænder. Alle forklaringer om metangas og jerntænder er uvidenskabeligt nonsens.

DRAGEALFABET

Æ	A-Å	†	N
ß	B	Ɔ	O-Ø
Ɔ	C-K	Ɔ	P
Ɔ	D	Ɔ	R
Ɔ	E-Æ	Ɔ	S
Ɔ	F	†	T
X	G	Ɔ	U-V
Ɔ	H	Ɔ	W
Ɔ	I-J	Ɔ	X
†	L	Ɔ	Y
Ɔ	M	Ɔ	Z

Drager og sprog

Drager er de eneste levende væsener, bortset fra mennesker, der både taler og – når situationen kræver det – skriver på menneskesprog.

Dragealfabetet skrives ofte på det lokale menneskesprog – drager er ikke meget for at skrive på deres eget sprog.

SKOVE

Raner

Draco troglodytes

[4 ben, rudimentære vinger]

Pungdrage

Draco marsupialis

[4 ben, vinger, gloende hed pung]

PRÆRIE & STEPPE

Amerikansk amphiptere

Draco americanus tex

[ingen ben, insektlign. vinger]

Lindorm

Draco serpentalis

[2 ben, ingen vinger]

ØRKEN & SAVANNE

Gribbedrage

Draco africanus

[2 ben, fuldvinget]

29 Tæt på fagteksten

Hvorfor kan man blive mistænksom, når man ser forfatternavnet?
Tal sammen i **KLASSEN**.

Teksten er skrevet som en fagtekst.

Læs på side 190-191 om fagtekster, og tal sammen om, hvad der er typisk for fagtekster.

Er dette en rigtig fagtekst? Begrund.

Hvad kan I huske om drager, efter I har læst drageteksten?

Luk bogen, og fortæl for hinanden **TO OG TO**.

Sig på skift en sætning, og bliv ved, så længe I kan.

Hvad var det mest interessante, I fik at vide?

30 Lær af forfatteren

Hvad ville I gerne vide mere om drager?

Arbejd sammen **TO OG TO** i træningshæfterne, og skriv spørgsmål, som I kunne tænke jer at få svar på.

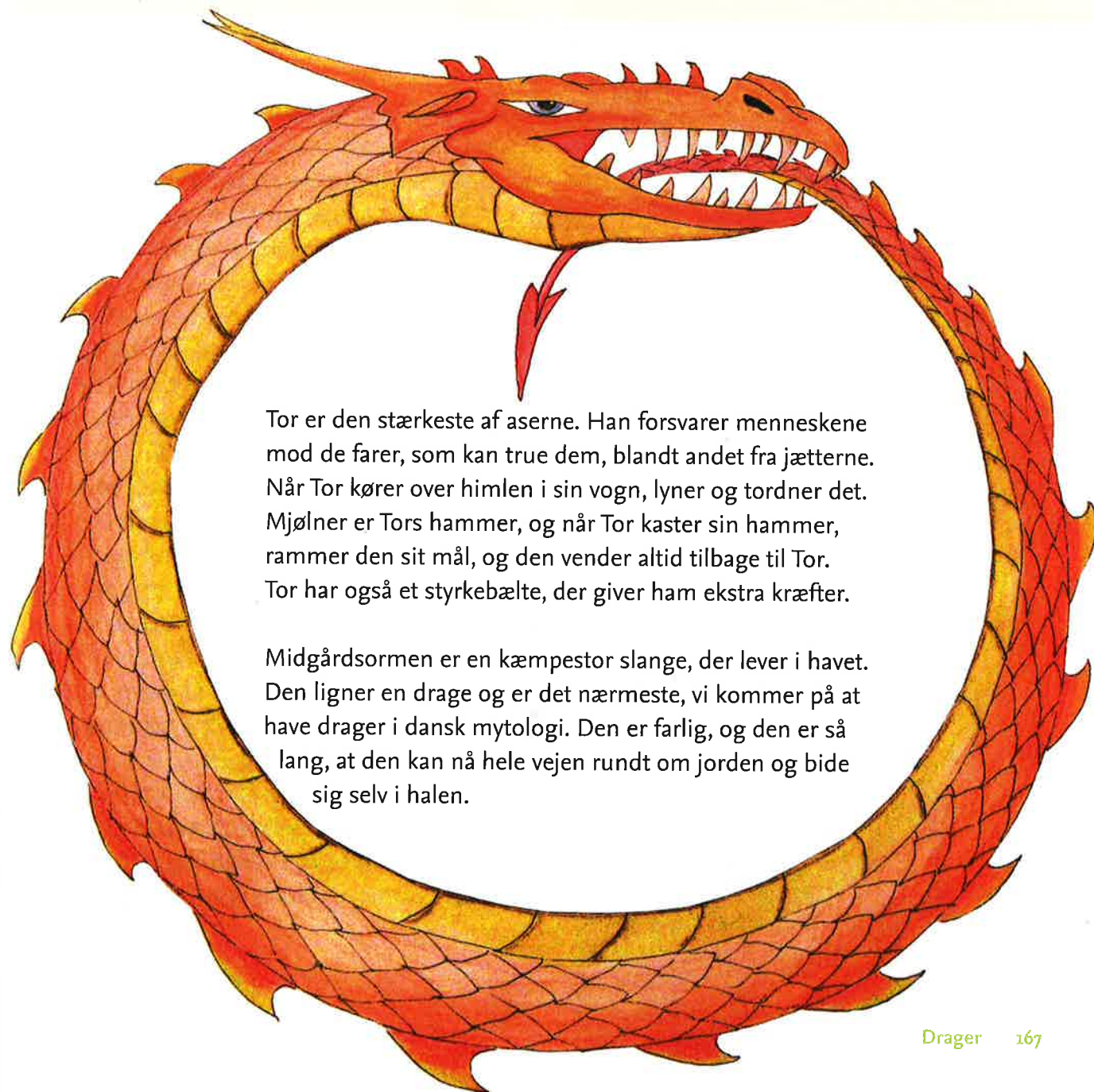
Byt spørgsmål med et andet makkerpar.

Vælg et af spørgsmålene, og skriv en fagtekst til Dragonologi-bogen.

Tegn flotte tegninger til, og lav en udstilling med jeres fagtekster.

31 Værd at vide – inden I læser

Før kristendommen kom til Norden, troede folk på andre guder, blandt andet Odin og Tor. Guderne boede i Asgård, og jætterne boede i Udgård.

Tor er den stærkeste af aserne. Han forsvarer menneskene mod de farer, som kan true dem, blandt andet fra jætterne. Når Tor kører over himlen i sin vogn, lyner og tordner det. Mjølner er Tors hammer, og når Tor kaster sin hammer, rammer den sit mål, og den vender altid tilbage til Tor. Tor har også et styrkebælte, der giver ham ekstra kræfter.

Midgårdsormen er en kæmpe stor slange, der lever i havet. Den ligner en drage og er det nærmeste, vi kommer på at have drager i dansk mytologi. Den er farlig, og den er så lang, at den kan nå hele vejen rundt om jorden og bide sig selv i halen.

Tors fisketur

[UDDRAG]

Engang gik Tor alene ind i jætternes land, Udgård. Her mødte han Hymer, som var ved at gøre klar til at ro ud på havet for at fiske. „Må jeg komme med?“ spurgte Tor. „Jeg kan jo altid hjælpe dig med at ro.“

Den store jætte så tvivlende ned på Tor og sagde: „Sådan en splejs kan jeg vist ikke få meget hjælp af. Desuden skal jeg langt til havs, så mon ikke du kommer til at fryse?“ Tor blev rød i hovedet af raseri og var lige ved at pande Hymer én med hammeren. Men jætten fortsatte fredsommeligt: „Så lad gå da, hvis du selv sørger for orm til madding.“ Tor vendte sig og gik over til Hymers kvæg. En stor tyr gik til angreb, men Tor greb den i hornene, og i et snuptag rev han hovedet af den. „Her har jeg min madding,“ grinede han og sprang op i båden, som Hymer netop var ved at skubbe fra land.

Inden længe var de ude ved den fiskeplads, som Hymer plejede at bruge, men Tor ville længere til havs. Han lagde ekstra kraft bag årerne, og båden skød som en pil

gennem bølgerne. „Stop!“ skreg Hymer. „Er du da gal, vi ender som føde for Midgårdsormen!“ „Klap i og ro; ellers kommer, du bare til at fryse,“ brummede Tor.

Endelig var de så langt ude, at Tor var tilfreds. Han tog tyrehovedet, satte det fast på ankeret og kastede det i havet. Snart efter gav det et ordentligt ryk i ankertovet, og Tor begyndte at hale sin fangst ind. Båden vippede, Hymer skreg, og Tor trak og trak af alle kræfter. Endelig dukkede et grufuldt hoved op over bølgerne.

„Midgårdsormen!“ vrælede Hymer, bleg af skræk. „Slip den løs, din galning!“ Men Tor havde ikke i sinde at opgive sin fangst. Han hev og sled i ankertovet med så stor kraft, at hans fødder gik gennem bådens bund. Til sidst havde han halet havuhyret så langt ind, at det blæste sin giftige ånde lige ind i hovedet på ham. Nu løftede Tor sin hammer, men før Mjølner havde forladt hans hånd, huggede Hymer ankertovet over, og Midgårdsormen forsvandt i dybet.

Diagram illustrating the components of a fishing trip (Tors fisketur):

- Hvornår** (When)
- Hvordan** (How)
- Tors fisketur** (Tors fishing trip)

A cartoon illustration of a man and a bird in a boat. The man, on the left, has a speech bubble that says "So skal vi skil lenger". The bird, on the right, has a speech bubble that says "Jo da! vi skal wd". The background is a textured red and yellow sky, and the water is blue with white foam.

A blue dragon is depicted swimming in a body of water. The dragon has a long, serpentine body with a lighter blue underbelly and a small horn on its head. Its mouth is open, showing red lips and a tongue. A speech bubble above the dragon's head contains the text: "Jeg æder dem med hud, ør og hår". The water is represented by wavy lines in shades of blue and purple.

Men hymer blev så bange at han skar snoren over.

STOP så stop dog

6. *billede – supernær*
Opmærksomhed på det
vigtigste – skaber spænding

Se også i forskellige tegneseriehæfter, og læg mærke til andre virkemidler.

Lav selv tegneserie

Brug det, I nu har talt om, og lav **HVER ISÆR** historien om Tors fisketur om til en tegneserie.

I kan også bruge andre historier om Tor, fx *Rejsen til Udgårdsloke*.

I kan arbejde sådan:

- Vælg en kort episode fra historien. En kort episode kan blot være, at Tor river hovedet af tyren. Tegneserien skal fylde mellem seks og ti billeder.
- Tegn en grovskitse i træningshæftet. Tænk over, hvilke detaljer du vil zoome ind på, og hvad der skal stå i taleboblerne. Forsøg at bruge så mange virkemidler som muligt.
- Hæng jeres tegneserier op i **KLASSEN**, og giv hinanden respons. Læg især mærke til, hvilke virkemidler der er brugt.

34 Lær om genrer

Læs om genrerne på side 190-191. Find ud af, hvilken genre *Tors fisketur* tilhører.

Tal sammen i **GRUPPEN**, og bliv enige om et svar.

Fremlæg i **KLASSEN** for de andre grupper. Er I enige?

35 Fik I talt om

- hvordan *Tors fisketur* også drejer sig om kampen mellem det onde og det gode?

36 VÆRD AT VIDE – INDEN I LÆSER

Inden I læser den næste historie, skal I kende ordene

frimodig jomfru audiens ebbe ud

Forklar ordene for hinanden i **KLASSEN**.

AFGHANISTAN

Den forstenede drage

Genfortalt ved Grethe Enevoldsen

For mange, mange år siden levede der en ond drage bag bjergene nord for Kabul. Dragen var meget stor og farlig og efterhånden meget frimodig. Den slugte alt, hvad der kom på dens vej, og som tiden gik, fik den en særlig appetit på unge jomfruer, især dem der boede i Kabul. I lang tid levede folkene i byen i daglig rædsel for den frygtindgydende drages besøg. Og dagen kom, da der ikke var flere jomfruer tilbage, undtagen kongens smukke, unge datter. Kongen og hele hans familie var plaget af frygt og ventede hver dag, at dragen ville dukke op og stjæle og tilintetgøre deres datter.

På samme tid, som alt dette frygtelige skete, kom der en dag en smuk og modig prins ridende ind i Kabul. Da han hørte om disse frygtelige prøvelser, der var overgået folkene i Kabul, søgte han audiens hos kongen og svor på, at han ville finde dragen og dræbe den.

Da han havde afgivet dette løfte til kongen, steg han til hest, red ud i bjergene og fandt dragen. – Nu fulgte der en forfærdelig kamp mellem prinsen og dragen. Den varede i mange timer, hvor dragen brølede så voldsomt, at hele dalen rystede. Den spydede ild fra sine næsebor, men prinsen blev ikke brændt op. Han svingede sit sværd rundt i luften, og flammerne faldt til jorden som røde tulipaner, men hans hest blev dræbt, og han selv blev såret flere gange under kampen. Da prinsens kræfter var ved at ebbe ud på grund af blodtab, angreb dragen en gang til, tog ham i munden

og ville knuse ham, men i et sidste desperat forsøg drog princen sit sværd gennem dragens gane og op i dens hjerne. Det store dyr slappedes gradvist, al bevægelse ophørte, og pludselig faldt den død om.

Da den sårede prins skar sig ud af dragens mund, blev han meget forbløffet over at bemærke, at hovedet, tænderne, skællene og klørerne på dette uhyre var ved at blive til sten.

Han var i stor pine, men vendte langsomt tilbage til byen, og fortalte kongen om sin sejr.

I sin store taknemlighed gjorde kongen ham til medlem af sit hof, gav ham sin datter til brud og erklærede kongelige fridage i riget i en uge.

Læs op: læs højt og tydeligt - hold pauser - brug skuespillerstemme ...

37 Lær om genrer

Den forstenede drage er et gammelt eventyr. Læs om eventyr på side 190-191.

Tal **SAMMEN** om, hvordan *Den forstenede drage* passer til det, der står. Er der også forskelle?

38 Bliv en dygtig oplæser

At blive en dygtig oplæser kræver, at man øver sig.

Øv jer **HVER ISÆR** hjemme på hele eventyret.

Husk

- at læse højt og tydeligt
- at holde pauser
- at læse med skuespillerstemme.

39 Sammenlign

Eventyret om *Den forstenede drage* kan minde om legenden *Sankt Georg og dragen*.

Find **SAMMEN** forskelle og ligheder, og skriv dem i et *Venn-diagram*. Hvilket af de to eventyr kan I bedst lide? Skriv i træningshæftet.

Tal sammen i **GRUPPER**, og begrund jeres valg.

40 Værd at vide – inden I læser

Den kinesiske drage er langt fra det ildsprudende uhyre, vi kender i den vestlige verden. Tværtimod betragter kineserne dragen som et ædelt og modigt dyr – for kineserne er dragen god.

Drager tiltrækker held og lykke, og i Kina tror man, at den beskytter mod ondskab og giver et længere og sundere liv. I Kina ser man tit drager i store optog ved fester og parader.

Den kinesiske drage ligner en slange med et løvehoved. Den har korte ben og ingen vinger, og den kinesiske drage har fem kløer. Kineserne troede, at drager boede i dybe søer og floder, og at dragerne hjalp med høsten af ris ved at give masser af regn og oversvømmelser til markerne.

KINA

De fire drager

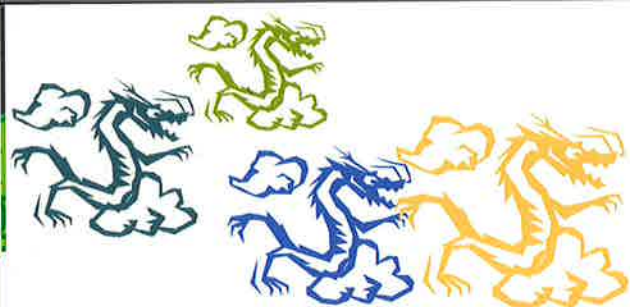
For længe, længe siden ved tidens begyndelse var der ingen floder eller søer på jorden, kun et vældigt Østhav, hvor der levede fire drager: Den lange drage, Den gule drage, Den sorte drage og Perledragen.

En dag fløj de fire drager fra havet op i himlen, hvor de boltrede sig mellem skyerne. Pludselig udstødte Perledragen et brøl og pegede ned på jorden. De tre andre drager samlede sig om ham og kiggede ned på jorden mod det sted, Perledragen havde peget på.

De fik øje på mange mennesker, der var ved at lægge særlige ofre ud på jorden og brænde røgelsespinde af. En gammel kone knælede ned på den bare jord med en lille, tynd dreng i armene og råbte: „Oh Himmegud! Send os regn! Ellers dør vores børn!“

Dragerne så, at rismarkerne var udtørrede, høsten visnet bort, og rundt omkring stod træerne uden blade som skeletter. Det var ganske tydeligt, at det ikke havde regnet i meget lang tid.

„Folk ser vel nok magre og skrøbelige ud,“ sagde Den gule drage. „De dør, hvis regnen ikke snart kommer.“ De andre drager nikkede.

„Lad os flyve op til Jadekejseren og bede ham om regn,“ sagde Den lange drage og fløj op over skyerne og ud mod Jadekejserens fjerne himmelslot.

Den almægtige Jadekejser var meget lidt begejstret for, at dragerne kom busende uden at have meldt deres ankomst, „Hvor vover I at forstyrre mig, når jeg er travlt optaget af at passe på himlen og jorden og alt muligt andet? Vend straks tilbage til havet og opfør jer ordentligt!“

„Men, Deres Majestæt,“ sagde Den lange drage, „på jorden er høsten visnet, og folk er ved at dø af sult! Vil De godt hurtigt sende regn!“

Jadekejseren var en stor dagdrømmer, og han havde kun lyst til at drømme videre. Derfor lod han, som om han gav dragerne ret. „Jamen, så siger vi det,“ sagde han. „I tager hjem, og jeg sender regn i morgen.“

„Tusind tak, Deres Majestæt!“ sagde de fire drager i kor, hvorefter de fløj ned på jorden igen.

Der gik ti dage, uden at der kom så meget som en dråbe regn. Folk blev mere og mere sultne. De spiste det visne græs, gnavede de tørre kviste fra træerne, suttede på sten og tyggede på det tørre ler.

De fire drager blev klar over, at Jadekejseren kun tænkte på sine egne fornøjelser og var ganske ligeglad med sit folk. Den lange drage stirrede ud over det vældige Østhav og fik så en idé. „Er havet måske ikke fuldt af vand? Det suger vi op og sprøjter op mod himlen. Så falder vandet ned som regn, og på den måde redder vi høsten og menneskene.“

De andre drager var enige i, at noget skulle prøves; og dette var den eneste idé, de kunne komme på.

De fløj lavt hen over havet og skovlede vand op i munden. Derefter fløj de op over skyerne og sprøjtede vandet ud til alle sider. Mange, mange gange fløj dragerne ned til havet og op igen,

de skovlede vand op, sprøjtede det ud, skovlede vand op og sprøjtede det ud, lige til havets vand begyndte at falde som regn.

„Det regner! Det styrter ned!“ Folk råbte og skreg af glæde, og børnene legede i vandpytterne. Små bække piblede frem og løb snart brusende ud over de udtørrede rismarker, hvor friske skud løftede sig i den susende regn.

Jadekejseren blev rasende og befalede sine generaler at tage de fire drager til fange.

„Hvor vover I at lave regn uden min tilladelse!“ skreg han vredt, da dragerne blev ført ind til ham. „Det er sidste gang, I har været ulydige mod mig.“

Han befalede Bjergguden at skaffe fire bjerge til veje; de skulle anbringes oven på dragerne, så de aldrig ville kunne flygte. Bjergguden sørgede for, at fire fjerne bjerge kom flyvende gennem luften og landede lige oven på dragerne.

Dragerne måtte derfor blive, hvor de var, for bjergenes vægt pressede dem mod jorden i al evighed.

Men dragerne angrede ikke noget, tværtimod var de mere end nogensinde besluttet på at hjælpe folk på den egn. De forvandlede sig til floder, der sprang ud i bjergene og løb ned over det nu frugtbare land og ud til havet.

Og således opstod Kinas fire store floder: Heilongjiang-floden (Den sorte drage) i det kolde, fjerne nord, Hwang-ho-floden (Den gule flod) midt i landet, Yangtsekiang-floden (Den lange flod) lidt sydligere og Zhujiang-floden (Perlefloden) i det tropiske Sydkina.

41 Få styr på historien

Lav **TO OG TO** et *hvem hvad hvor-tankekort* i træningshæftet.

Brug tankekortet, og genfortæl historien for hinanden.

42 Hvad tror I?

Historien er en gammel historie, og den handler om fire drager. Men hvorfor mon man har fortalt historien? Hvad skal den fortælle? Hvad skal den forklare?

Diskuter i **GRUPPEN**, og fremlæg jeres mening for resten af **KLASSEN**.

43 Tænk i billeder

Lav **HVER ISÆR** en forside, der kan passe til historien om de fire drager.

Tænk over, at forsiden

- skal give læseren lyst til at læse historien
- skal give et signal om, hvad historien handler om
- skal indeholde historiens titel.

Lav en flot udstilling med forsiderne.

Hvilken forside er den bedste? Begrund jeres valg i **KLASSEN**.

44 Lær om genrer

Læs **TO OG TO** om genrerne på side 190-191. Find ud af, hvilken genre *De fire drager* tilhører.

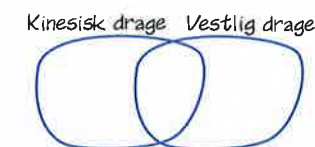
Tal sammen i **GRUPPEN**, og bliv enige om et svar. Fremlæg svaret i **KLASSEN**.

45 Forskelle og ligheder

Som du har læst, er der forskel på den kinesiske drage og den drage, vi kender fra den vestlige verden. Du kan let få styr på forskelle og ligheder ved at bruge et *Venn-diagram*.

Arbejd sammen **TO OG TO**, og skriv det, I ved om kinesiske og vestlige drager, i træningshæftet.

Fremlæg for hinanden i **GRUPPEN**, og få nye oplysninger til jeres eget diagram.

46 Skriv dragehistorie

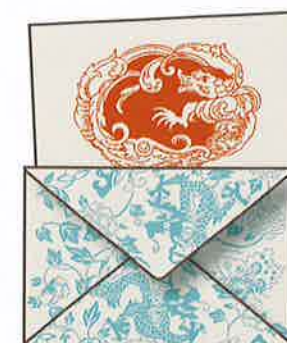
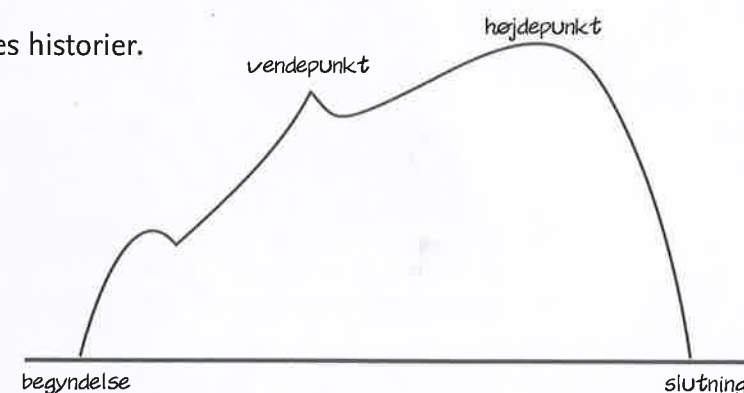
Nu skal I i gang med at skrive jeres egen dragehistorie.

Tænk på alt det, I har lært, og skriv **HVER ISÆR** ideer til jeres historie ind i et *tankekort*.

Arbejd med tankekortet i 10 minutter. Giv derefter jeres tankekort videre til de andre i **GRUPPEN**, så kan de skrive nye ideer på jeres kort. På den måde giver og får I selv flere ideer.

Tænk over, hvad **DU** har lært om genrer. Beslut dig for, hvilken genre der passer bedst til din historie. Tænk også over, hvad der skal være historiens højdepunkt.

Skriv nu jeres historier.

Når historien er skrevet, skal du lægge den i en flot "drage-kuvert".

Træk hver en kuvert, og læs teksterne i **GRUPPEN**.

Hvilken historie vil gruppen læse højt i **KLASSEN**?

47 **Værd at vide – inden I læser**

Den næste tekst er et kort uddrag fra Astrid Lindgrens bog *Brødrene Løvehjerte*.

Brødrene Jonatan og Tvebak ser den frygtelige drage Katla, der bliver holdt fanget af den onde ridder Tengil.

Brødrene Løvehjerte

[UDDRAG]

Astrid Lindgren

Bålet brændte ned, og mørket sænkede sig over bjergene. Først et tusmørke, der for en kort stund gjorde alt næsten mildt og blidt og venligt. Så et knugende bælgmørke, hvor man kun hørte vandfaldets torden og ikke så det mindste skær af lys nogen steder.

Jeg krøb så tæt ind til Jonatan, jeg kunne. Vi sad lænet op ad bjergvæggen og snakkede sammen i mørket. Jeg var ikke bange, men grebet af en underlig uro. Vi burde sove nu, sagde Jonatan. Men jeg vidste, at jeg ikke kunne sove. Jeg kunne knap nok tale for den underlige indre uro. Det var ikke mørket, der fyldte mig med uro, men noget andet, jeg vidste ikke hvad. Og jeg havde dog Jonatan tæt ved siden af mig.

Pludselig kom der et lyn og et tordenbrag, der rungede mellem bjergene. Og så var det over os. Et uvejr, som jeg ikke anede, der fandtes mage til. Tordenen kom rullende over bjergene med et drøn, der helt og holdent overdøvede vandfaldets buldren, og lynene knitrede uafbrudt. Snart var alt blændende oplyst og snart et endnu dybere mørke. Det var, som om urtidsnatten var over os.

Så kom der et lyn, voldsommere end alle de andre. Et eneste øjeblik flammede det op og kastede et blændende lys ud over alt.

Og i det lys så jeg Katla. *Jeg så Katla.*

Ja, jeg så Katla, og så ved jeg ikke, hvad der mere skete. Jeg sank ned i et sort dyb og vågnede ikke, før tordenvejret var draget videre, og det begyndte at lysne over bjergtinderne. Da lå jeg med hovedet i Jonatans skød, og rædselen var over mig i samme sekund jeg huskede, at Katla havde stået ovre på den anden side

af floden på en klippe højt over Karmavandfaldet. Jeg klynkede, da jeg huskede det, og Jonatan forsøgte at trøste mig.

»Hun er der ikke mere. Hun er borte nu.«

Men jeg græd og spurgte ham:

»Hvordan går det til, at der findes skabninger som Katla? Er hun ... et fortidsuhyre eller hvad?«

»Ja, det kan man godt kalde hende,« sagde Jonatan. »En drage, en hundrage, der er steget op af urtiden, det er, hvad hun er, og hun er lige så grum og ond som Tengil selv.«

»Hvor har han fået hende fra?«

»Hun kom ud af Katlagrotten, mener man,« sagde Jonatan. »Der faldt hun i søvn engang i urtidsnatten, siden har hun sovet i tusinder af år, uden at nogen vidste, hun eksisterede. Men en morgen vågnede hun, en frygtelig morgen kom hun kravlen ind i Tengils borg og udspyede dræbende ild mod alle og enhver. De faldt til højre og venstre, hvor hun gik frem.«

»Hvorfor dræbte hun ikke Tengil?« spurgte jeg.

»Tengil flygtede for sit liv gennem alle borgens sale. Da hun halede ind på ham, greb han sit horn for at kalde soldater til hjælp, og da han blæste i hornet ...«

»Hvad skete der så?« spurgte jeg.

»Så kom Katla krybende hen til ham som en hund. Fra den dag lystrer hun Tengil. Og kun Tengil. Hans horn er hun bange for. Når han blæser i det, lystrer hun blindt.«

48 Lær af forfatteren

Vi kan nok blive enige om, at Astrid Lindgren er fantastisk til at skabe en stemning af uhygge og rædsel. Hun bruger særlige ord og vendinger, gentagelser og modsætninger.

Vær læsedetektiver. Skriv mindst fem sætninger fra teksten med ord og vendinger, der har gjort indtryk på **DIG**. Læs sætningerne for hinanden i **GRUPPEN**, og begrund jeres valg.

Brødrene Løvehjerte

Lyst til mere?

Læs **SAMMEN** hele *Brødrene Løvehjerte*.

Når I har læst bogen, kan I vælge en eller flere af de næste opgaver.

Lav en udstilling i klassen, og fremlæg for hinanden.

Hvor foregår historien?

Handlingen i bogen foregår i tre forskellige miljøer:

- hjemme hos Tvebak, Jonatan og deres mor
- i den smukke Kirsebærdal i Nangijala
- i Rosendalen, hvor den onde ridder Tengil hersker.

Lav tre plancher, og beskriv på hver planche i ord og i billeder et af de tre steder.

Tænk nøje over farver, stemning og layout, så forskellen mellem de tre miljøer bliver tydelig.

Styr på handlingen

Vælg den episode i historien, der har gjort allermest indtryk på dig. Genlæs sider i bogen, og læg nøje mærke til, hvilke ord der fortæller om episoden og beskriver stedet.

Dan dine egne indre billeder, og mal eller tegn et billede, der viser episoden.

Lav en billedtekst til, og hæng billedet op i klassen.

Tæt på personerne

Brødrene Løvehjerte drejer sig bl.a. om kampen mellem det gode og det onde.

Lav en liste med de gode og de onde personer og væsener fra historien, og skriv ord og vendinger, der passer til.

Del derefter en stor planche i to – en for de onde og en for de gode.

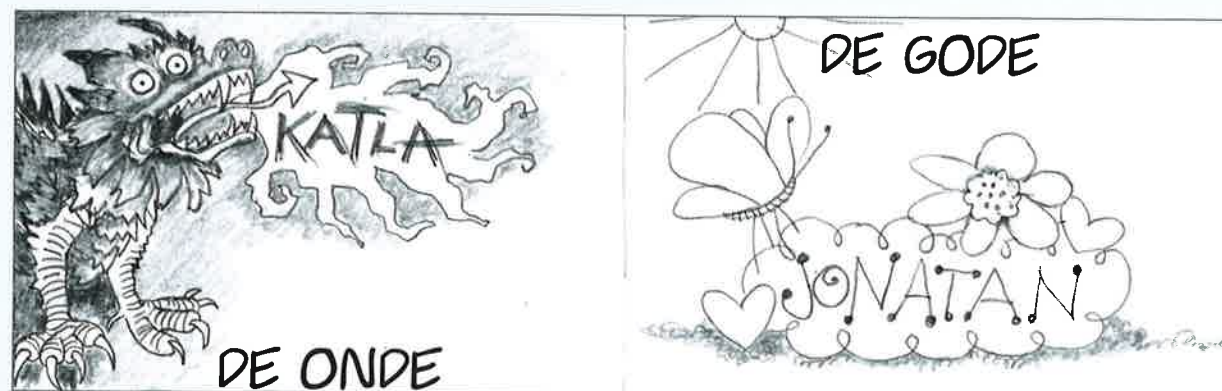
Lav baggrunde, der passer til, og sæt personerne på planchen.

Tegn, mal, skriv og brug eventuelt billeder fra bogen til at gøre din planche flot og stemningsfuld.

Brug også ordene fra listen om de onde og de gode.

Astrid Lindgren,
født 14. november
1907, død 28. januar
2002.
Svensk forfatter
kendt over hele
verden for især sine
børnebøger.

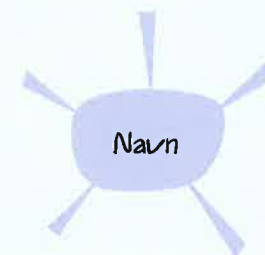
Tæt på hovedpersonerne

Jonatan og Tvebak er historiens hovedpersoner.

Brug din fantasi, og lav *persontankekort* om en af drengene med ord, billeder og flotte farver.

Find ord og vendinger om Katla.

Brug ordene, og lav en raptekst. Lån et beat fra nettet, og øv jer, så I kan fremføre jeres rap i klassen.

Lav en boganmeldelse

Lav en boganmeldelse, hvor du anbefaler andre børn i 4. klasse at læse *Brødrene Løvehjerte*.

Du skal huske at fortælle, hvad du synes om bogen, og hvorfor. Det er en god ide at bruge eksempler fra teksten.

Forstør din tekst, sæt den op på en planche, og illustrer den eventuelt med billeder fra bogen.

Fortæl med gys

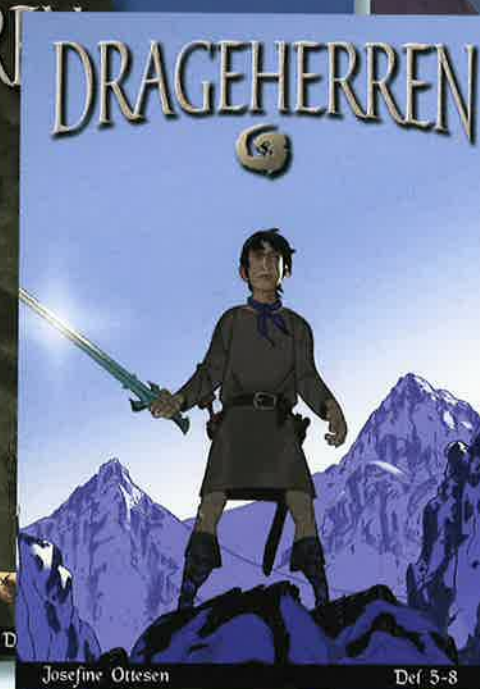
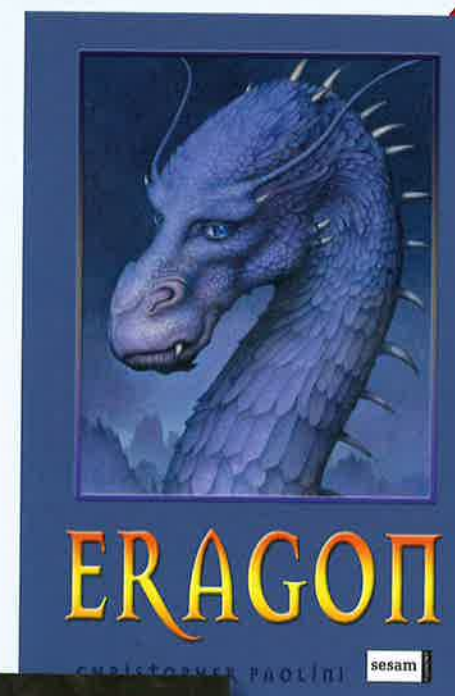
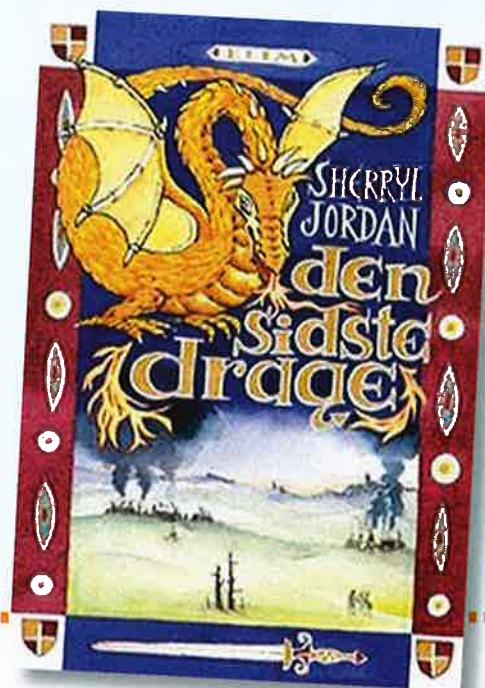
Find i bogen episoderne med Katla, og find ord og vendinger, der fortæller om, hvor ond og uhyggelig dragen er.

Digt en historie om dengang, du mødte en frygtindgydende drage.

Brug ord fra bogen, og øv dig i at fortælle. Tænk over, hvor du vil holde pauser, og hvor lange de skal være. Husk at bruge din stemme til at gøre historien spændende.

Fortæl for klassen – eller din gruppe.

Måske kan I selv finde på andre eller flere opgaver.

Sagn

Sagn er gamle fortællinger, der er blevet fortalt fra mund til mund på samme måde som folkeeventyr. I et sagn hører vi ofte om den tid og det sted, hvor handlingen foregår. Vi hører om mennesker, som virkelig har levet. Et sagn prøver tit at forklare noget om naturen, fx hvordan en kæmpe sten er kommet til at ligge der, hvor den ligger. I sagn hører vi ofte om fantasifigurer, fx trolde, nisser og drager. Fortælleren vil gerne have os til at tro, at historien er sand.

Legende

Legender er blevet til for længe siden. De er blevet fortalt videre, og på den måde er de blevet kendt i store dele af verden. Legender kan handle om noget, som virkelig er sket, og om mennesker, der virkelig har levet. Men ofte er indholdet i legenden opdigtet. Legender er religiøse fortællinger, og de handler ofte om

- hvordan Gud har grebet ind i naturen
- hellige kvinder og mænd
- hvordan Gud har hjulpet mennesket til at sejre over det onde.

Myte

Myter er gamle fortællinger, der er blevet fortalt fra mund til mund og på den måde er blevet kendt i mange lande. Myter prøver at forklare, hvordan verden og menneskene er blevet skabt. Myter forklarer naturens kræfter. Myter fortæller om gudernes liv.

Nyere eventyr

Nyere eventyr har en forfatter. Forfatteren bruger i sin historie mange eventyrregler og digter en historie fuld af fantasi, hvor alt kan ske.

Fagtekst

Fagtekster handler om bestemte emner eller fag. Man kalder også fagteksterne for faglitteratur.

Faglitteratur beskæftiger sig med noget, man kan kende i virkeligheden. Man kan få ny viden ved at læse faglitteratur, fx om dyr, lande og teknik.

Når vi læser faglitteratur, regner vi med, at det, vi læser, passer med virkeligheden. Det er ikke fantasihistorier.

Eventyr

Eventyr er fantasifulde historier, der er blevet fortalt fra mund til mund. Når vi ikke kender forfatteren, kalder vi det folkeeventyr. Det har ikke været så svært at huske dem, fordi:

- eventyret begynder med "Der var engang"
- i eventyret møder vi ofte helte og overnaturlige væsener, fx trolde, feer og drager
- tallet 3 er ofte brugt, fx tre brødre, tingene sker tre gange
- der er mange modsætninger, fx god/ond, rig/fattig, ung/gammel
- eventyret har en lykkelig slutning.

Vis, hvad I har lært

Gå sammen **TO OG TO**.

Læs igen side 124. Her står læringsmål for kapitlet, og hvad I har arbejdet med for at opnå målene.

Kig også kapitlet igennem, så I kan huske, hvilke tekster I har læst.

I skal tænke over, hvad I har lært.

Tal sammen, og skriv **HVER FOR SIG** i jeres træningshæfte. Siderne kan gemmes i jeres portfolio bagefter.

1. Hvilke forskellige slags drager har I læst om?
2. Hvordan kan drager være? Lav et *tankekort*.
3. Nævn og forklar ti nye ord eller begreber, I har lært.
4. Hvad er et resume? Hvilke måder har I lært at bruge, når I skal lave et resume?
5. Skriv alle de tidsmarkører, I kender.
6. Hvor mange forskellige genrer kan I huske? Lav et *tankekort*.
7. Vælg to af genrerne, og skriv alle de genretræk, I kan huske.
8. Hvad er forskellen på en fagtekst og en skønlitterær tekst?

Vælg også to tekster, som du selv har skrevet, og gem dem i portfolioen.

